

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

протокол № _____ від «_____» _____ 2026 р.

Голова Вченої ради

_____ Руслан БІЛОСКУРСЬКИЙ

**Положення про порядок проведення об'єктивного
структурованого практичного (клінічного) іспиту
(ОСП(К)І) для студентів спеціальності «Терапія та
реабілітація» (галузь знань «Охорона здоров'я»/«Охорона
здоров'я та соціальне забезпечення»)
у Чернівецькому національному університеті імені
Юрія Федьковича**

УВЕДЕНО В ДІЮ

наказом ректора

Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

№ від «_____» _____ 2026 р.

Ректор _____ Руслан БІЛОСКУРСЬКИЙ

Чернівці – 2026

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту (ОСК(П)І) для студентів спеціальності «Терапія та реабілітація» (галузь знань «Охорона здоров'я»/«Охорона здоров'я та соціальне забезпечення») у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (далі - Положення) є нормативним документом, що визначає організацію та порядок проведення об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту (ОСП(К)І) у студентів спеціальності «Терапія та реабілітація» (галузь знань «Охорона здоров'я»/«Охорона здоров'я та соціальне забезпечення») у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича.

1.2. Положення ґрунтується на вимогах Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про освіту»; Статуту Чернівецького національного університеті імені Юрія Федьковича; Постанови Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 р. № 334 «Про затвердження Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я»; Постанови Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. № 354 «Про затвердження переліку спеціальностей, за якими проводиться єдиний державний кваліфікаційний іспит для здобуття ступеня магістра»; наказу Міністерства охорони здоров'я України від 19.02.2019 р. № 419 «Про затвердження Порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів» (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 20 березня 2019 р. за № 279/33250), наказу Міністерства охорони здоров'я України від 10.06.2024 р. № 900 «Про затвердження Змін до Порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів».

1.3. Метою ОСП(К)І є встановлення відповідності (програмних) результатів навчання здобувачів вимогам освітньої (освітньо-професійної) програми, які неможливо оцінити методом стандартизованого тестування.

1.4. Об'єктом оцінювання ОСП(К)І є сформованість та рівень демонстрації здобувачем професійних клінічних компетентностей, як відображення програмних результатів навчання, які можна стандартизовано ідентифікувати та кількісно оцінити за допомогою контрольного листа (чек-листа), складеного відповідно до додатка 1 до цього Порядку.

1.5. Зміст ОСП(К)І ґрунтується на вимогах освітньої (освітньо-професійної) програми, розроблених на основі стандарту вищої освіти і програм

дисциплін, включених в атестацію для відповідної спеціальності, сформованих з урахуванням професійного стандарту (у разі наявності).

1.6. До ОСП(К)І входять базові практично-орієнтовані (клінічні) дисципліни. Перелік нозологій, станів здоров'я та обмежень життєдіяльності, за якими створюються клінічні кейси (сценарії) іспиту ґрунтуються на вимогах Стандарту вищої освіти за спеціальністю «Терапія та реабілітація» та освітньо-професійної програми «Фізична терапія».

1.7. Основними принципами ОСП(К)І є:

- об'єктивність – всі здобувачі ЗВО виконують завдання однакової складності, які оцінюють із застосуванням стандартного інструменту – контрольного листа (чек-листа);
- структурованість – здобувачі переміщуються по визначеній ЗВО кількості екзаменаційних станцій ОСП(К)І за визначеним маршрутом, де виконують завдання в однакових умовах протягом однакового проміжку часу;
- практична (клінічна) орієнтованість – створення ситуацій та оточення, максимально наближених до практичних/клінічних (сценарії), в яких здобувачі застосовують набуті теоретичні знання та навички.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСП(К)І

2.1. Для проведення ОСП(К)І залучають стандартизованих та/або реальних, та/або віртуальних пацієнтів, манекени, фантоми, прилади, обладнання, набори даних, ситуаційні завдання.

Стандартизованим пацієнтом є особа, яка обов'язково пройшла інструктаж та поводить себе як реальний пацієнт, демонструючи не історію хвороби, а прояви захворювання (скарги, симптоми або проблеми (клінічної ситуації)), передає емоційні й особисті характеристики симульованого пацієнта однаковим стандартизованим чином для об'єктивізації оцінювання під час ОСП(К)І. Симуляція проявів захворювання, стану здоров'я, обмеження життєдіяльності стандартизується відповідно до освітньої програми «Фізична терапія».

Залучення стандартизованого або реального пацієнта є обов'язковою умовою для перевірки комунікативних навичок.

Реальні пацієнти з гострими захворюваннями не залучаються для ОСП(К)І. Реальні пацієнти з хронічними захворюваннями в стадії ремісії зі стабільними фізичними змінами (аускультативні феномени, зміни на шкірі, деформації тощо), наявним чи можливим обмеженням життєдіяльності, які можуть отримати користь від реабілітації є ефективними для залучення як стандартизовані пацієнти за їх згодою та згідно з чинним законодавством.

2.2. ОСП(К)І проводиться в один етап екзаменаційною комісією, яка

утворюється та діє згідно з Порядком утворення екзаменаційної комісії у закладах вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів освіти в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» (затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14 травня 2021 року № 932, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 29 червня 2021 року за № 841/36463). Прийом ОСП(К)І та його оцінювання проводиться екзаменаторами, які працюють в складі екзаменаційної комісії та перелік яких затверджується ректором Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

2.3. До складання ОСП(К)І допускаються здобувачі, які повністю виконали усі вимоги навчального плану та освітньої програми «Фізична терапія».

ОСП(К)І має розпочатися в період з 7 по 12 календарний день після дати складання іспиту КРОК 2 за спеціальністю «Терапія та реабілітація». Інформацію про графік проведення ОСП(К)І та кількість здобувачів, які планово складатимуть ОСП(К)І, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича надсилає на адресу МОЗ у строк не пізніше ніж 10 календарних днів до дати проведення ОСП(К)І.

2.4. Обов'язковими типами навичок та умінь, які виносяться на ОСП(К)І є:

1) комунікативні навички: демонстрація здатності здійснювати взаємозв'язок між учасниками лікувального процесу або процесу реабілітації з метою обміну інформацією, узгодження дій, розробки спільної діяльності, вміння збирати медичну інформацію про пацієнта, інформацію про особу, активність, середовище;

2) практичні навички (у тому числі з використанням мультимедійних ресурсів, муляжів, фантомів, тренажерів, реабілітаційного обладнання, манекенів тощо):

- комплексне об'єктивне обстеження систем та органів пацієнта для виявлення, ідентифікації та інтерпретації симптомів і синдромів, візуальних ознак патологічного процесу, порушень функцій організму, обмежень активності, чинників середовища та особистих факторів;

- медичні маніпуляції (діагностичні, лікувальні) – навички виконання маніпуляцій за заданим алгоритмом;

- втручання фізичної терапії;

- використання медичних виробів та лікарських засобів, мультимедійних ресурсів для проведення обстеження, втручань, контролю за станом пацієнта, а також допоміжних засобів реабілітації в лікувально-діагностичному та реабілітаційному процесах;

3) когнітивні (пізнавальні) навички: демонстрація здобувачем здатності критично мислити, аналізувати та розуміти процеси, які моделюються в умовах

наближених до реальної клінічної практики, здатності до синтезу отриманої інформації, інтерпретації відомостей щодо перебігу захворювань чи патологічних станів, даних лабораторно-інструментальних методів дослідження та спроможності прийняти рішення щодо постановки медичного чи реабілітаційного діагнозу/прогнозу, тактики ведення пацієнта, призначення лікування та складання програми фізичної терапії, надання невідкладної допомоги тощо.

2.5. Процедура стандартизації ОСП(К)І передбачає дотримання рамок матриці ОСП(К)І відповідно до змістовної структури ОСП(К)І згідно з компетентностями та їх складовими. В процесі підготовки до ОСП(К)І формується матриця ОСП(К)І, яка структурно наповнюється, формується за розподілом балів чек-листа кожної станції ОСП(К)І.

2.6. Приймання ОСП(К)І здійснюється екзаменаційною комісією на станціях ОСП(К)І. Станція ОСП(К)І має містити необхідне обладнання, стандартизованого чи реального пацієнта, екзаменатора, здобувача тощо для виконання сценарію, оформлена та оснащена з максимальною схожістю з реальними умовами в закладі охорони здоров'я та забезпечувати приватність, звукоізоляцію і відсутність візуального контакту між здобувачами. Мінімальна кількість сценаріїв для однієї станції, які будуть використовуватись в поточному році повинна становити не менше 10 сценаріїв. Сценарії повинні відрізнятися один від одного (містити різні клінічні ситуації) і змінюватися для кожної групи, яка складає ОСП(К)І. Для спеціальності «Терапія та реабілітація» допускається організація кількох станцій ОСП(К)І (не більше 4) в одному приміщенні, яке використовується (може використовуватися), як реабілітаційний/лікувальний/симуляційний простір і в межах якого для кожної станції ОСП(К)І забезпечено загальні вимоги до станцій ОСП(К)І.

2.7. Загальна кількість станцій ОСП(К)І становить не менше 8 та не більше 12. Кількість станцій ОСП(К)І формує тривалість іспиту. Середня тривалість роботи на одній станції ОСП(К)І складає від 5 до 10 хв і має бути однаковою на всіх станціях.

2.8. Тип, перелік та кількість станцій ОСП(К)І формується відповідно до компетентностей та програмних результатів навчання освітньої програми «Фізична терапія».

Кожна станція ОСП(К)І формується в окремій кімнаті/стандартизованому обладнаному місці (просторі), перед входом до якої зазначається найменування та номер станції. Кожна станція ОСП(К)І облаштовується матеріально-технічним оснащенням, що забезпечує демонстрування здобувачем практичних (клінічних) компонентів професійної компетентності під час ОСП(К)І, що

вимагаються освітньою (освітньо-професійною) програмою.

Кожна станція ОСП(К)І та місця виконання практичних (клінічних) навичок здобувачів обладнуються камерами відеоспостереження.

Допускається створення спарених станцій ОСП(К)І – об'єднаних одним сценарієм та розміщених послідовно для забезпечення демонстрації здобувачем навичок курації/ведення пацієнта з одним захворюванням/функціональним станом.

2.9. Всі станції ОСП(К)І і напрями переходу учасників від станції до станції повинні бути зображені схематично. План-схема (мапа розміщення) всіх станцій ОСП(К)І повинна бути розміщена на інформаційних стендах не пізніше ніж за 15 календарних днів до складання ОСП(К)І, та має містити інформацію про найменування, номер станції та місце її розміщення.

2.10. Станції розташовуються недалеко одна від одної, а період переходу учасників між станціями має бути однаковою та займати від 1 до 2 хвилин.

2.11. Порядок та організація роботи кожної станції регламентується паспортом станції, який визначає переліки матеріально-технічного оснащення, сценарії та умови для відтворення певної клінічної ситуації.

2.12. Усі здобувачі, які допущені до ОСП(К)І, проходять випробування однакової складності у межах ЗВО, з послідовним переходом від станції до станції згідно з маршрутним листом, який отримує кожен здобувач під час реєстрації на іспит.

2.13. Усі здобувачі, які допущені до ОСП(К)І, проходять випробування однакової складності, з послідовним переходом від станції до станції згідно з маршрутним листом, який отримує кожен здобувач під час реєстрації на іспит. Результати роботи та виконання завдань здобувачем на кожній станції оцінюються екзаменатором шляхом заповнення контрольного листа (чек-листа).

2.14. Інформація про сценарії, які безпосередньо будуть використані в день складання ОСП(К)І, та оцінки є конфіденційною і не може бути розголошена екзаменаторами, екзаменаційною комісією та іншими учасниками які беруть участь у підготовці та складанні ОСП(К)І (технічний/допоміжний персонал та стандартизовані пацієнти).

2.15. У процесі підготовки здійснюється розроблення матеріалів ОСП(К)І, забезпечується їх оновлення та актуалізація відповідно до освітніх (освітньо-професійних) стандартів.

2.16. Для належної організації ОСП(К)І Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича самостійно обирає перелік та тип станцій ОСП(К)І, тривалість роботи на станції ОСП(К)І, забезпечує навчання, стажування та тренування розробників клінічних кейсів (сценаріїв),

стандартизованих пацієнтів, екзаменаторів.

2.17. На інформаційних ресурсах та інформаційних стендах забезпечується доступність необхідних матеріалів для належної підготовки здобувачів до ОСП(К)І не пізніше ніж за 1 місяць до проведення ОСП(К)І.

2.18. Обов'язковим етапом, що передує проведенню ОСП(К)І також є пілотування ОСП(К)І, що дає можливість оцінити роботу клінічних станцій ОСП(К)І, ознайомити здобувачів з форматом іспиту, відпрацювати ними навички та завдання, які оцінюватимуться на ОСП(К)І. Пілотування ОСП(К)І проводиться не пізніше ніж за 2 місяці до проведення ОСП(К)І.

2.19. Відповідальним за якість методичного забезпечення ОСП(К)І, організацію роботи екзаменаційної комісії, навчання та підвищення кваліфікації екзаменаторів, належне матеріально-технічне оснащення спеціально обладнаних приміщень для проведення ОСП(К)І є факультет фізичної культури, спорту та реабілітації та Голова екзаменаційної комісії.

2.20. Станції ОСП(К)І та місця виконання практичних навичок здобувачів обладнуються камерами відеоспостереження із проведенням відеозапису для забезпечення об'єктивності прийняття рішення екзаменаційною комісією у випадку апеляцій здобувачів.

2.21. ОСП(К)І проводиться у відповідності до затвердженого Графіку/розкладу складання ОСП(К)І. Одночасно ОСП(К)І складає одна екзаменаційна група здобувачів, яка формується залежно від кількості станцій іспиту.

3. ПРОВЕДЕННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ ОСП(К)І

3.1. До складання іспиту допускаються здобувачі, які вчасно з'явилися для складання ОСП(К)І, одягнені у відповідний медичний професійний одяг та мають і можуть представити документ для ідентифікації особи. Здобувач, який спізнився, до складання іспиту не допускається. У разі відсутності здобувача на іспиті з поважної (документально підтверженої) причини йому надається одноразова можливість додаткового складання ОСП(К)І у визначений термін. Допущені до ОСП(К)І здобувачі з'являються на завчасно повідомлене місце за 15-30 хвилин до початку ОСП(К)І для проходження процедури реєстрації та інструктажу.

3.2. Процедуру реєстрації на ОСП(К)І проходить кожен здобувач і вона передбачає ідентифікацію особи здобувача: здобувачу присвоюють ідентифікаційний номер, який зазначають в індивідуальному бейджику, що видають здобувачу; здобувач отримує маршрутний лист. Під час інструктажу здобувачів повторно інформують про правила проведення ОСП(К)І, формат

іспиту, порядок проходження станцій тощо.

3.3. Після того, як всі здобувачі та екзаменатори займуть свої місця, за сигналом, який усі мають чітко чути, починається іспит.

3.4. Під час іспиту здобувач проходить всі станції послідовно згідно з отриманим маршрутним листом. Час виконання завдання на кожній станції фіксований. Перерва між станціями становить не менше 1 хвилини та не більше 2 хвилин. Тривалість іспиту для однієї екзаменаційної групи залежить від кількості станцій, тривалості роботи на кожній зі станцій. Виконання завдань на станціях починається та закінчується за сигналом дзвінка.

3.5. Під час іспиту здобувачам заборонено розмовляти, використовувати навчальні та допоміжні матеріали, користуватися засобами зв'язку, пристроями зчитування, обробки, збереження та відтворення інформації, якщо це не передбачено умовами станції ОСП(К)І. У разі порушення здобувачем вимог цього розділу, складання ним ОСП(К)І припиняється, оцінка за складання іспиту виставляється «не склав».

3.6. Після дзвінка здобувач заходить на станцію. Перед початком роботи здобувач має ознайомитись з короткою інформацією про сценарій (вид завдання та технічні особливості його виконання), яку він отримує після входу на станцію ОСП(К)І, де виконує завдання. Якщо здобувач за визначений час не впорався із завданням, він перериває роботу і переходить на наступну станцію, якщо впорався із завданням раніше терміну – залишається на станції до дзвінка.

3.7. Екзаменатор на кожного здобувача заповнює окремий контрольний лист (чек-лист) у письмовій (бланковій) або електронній формах, де зазначає ідентифікаційний номер здобувача, який вказаний на його бейджику. Екзаменатор не втручається у процес виконання завдання, не розмовляє зі здобувачем, а лише оцінює дії здобувача, роблячи про це відмітки у чек-листі.

Екзаменатор може звернутися до здобувача лише у випадку, якщо це передбачено інструкцією для екзаменатора або порушення здобувачем правил техніки безпеки, правил поведінки чи за інших непередбачених ситуацій. Інструкція для викладача видається у разі необхідності перед початком ОСП(К)І.

Здобувач може звернутися до екзаменатора, якщо це передбачено інструкцією для здобувача або у разі погіршенні самопочуття чи в разі інших форс-мажорних обставин.

3.8. Одразу після проведення ОСП(К)І екзаменаційна комісія забезпечує підрахунок результатів ОСП(К)І.

3.9. Інформація щодо результатів складання ОСП(К)І надається здобувачу після остаточного рішення екзаменаційної комісії. Результати іспиту оголошуються здобувачам в день складання ОСП(К)І.

3.10. У разі неуспішного складання ОСП(К)І здобувач має право повторно скласти іспит не більше одного разу. Повторне складання іспиту проводиться згідно з розкладом але не пізніше ніж впродовж одного року з дня складання іспиту. Екзаменаційна комісія з проведення ОСП(К)І забезпечує однаковий рівень складності завдань під час основного та повторного складання іспитів.

3.11. Якщо здобувач не згоден з результатом ОСП(К)І, він має право на оскарження результатів ОСП(К)І (апеляцію) не пізніше наступного робочого дня після оголошення результатів складання іспиту. Заява про оскарження результатів ОСП(К)І (апеляцію) подається Голові екзаменаційної комісії. Заява про оскарження результатів ОСП(К)І (апеляцію) розглядається відповідною апеляційною комісією шляхом перегляду відеозапису складання здобувачем іспиту протягом 2 робочих днів з дати отримання заяви.

3.12. Інформація про результат складання ОСП(К)І вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти за 200-бальною шкалою, а також зазначається у додатку до диплома окремо за 100-бальною шкалою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та національною шкалою.

3.13. Оцінювання здобувача під час ОСП(К)І базується на оцінці його роботи на станції, критерії якої визначаються контрольним листом (чек-листом), складеним на основі алгоритму дій у певній клінічній (практичній) ситуації. Кожному пункту алгоритму дій, залежно від складності, присвоюється певна частина балів. Значення кожного пункту може бути різним залежно від їх кількості, складності виконання тощо.

3.14. Іспит вважається складеним, якщо здобувач набрав не менше ніж 60 відсотків від максимальної кількості балів.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Положення про порядок проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту (ОСК(П)І) для студентів спеціальності «Терапія та реабілітація» (галузь знань «Охорона здоров'я»/«Охорона здоров'я та соціальне забезпечення») у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, а також зміни та доповнення до нього затверджуються рішенням Вченої ради Університету та вводяться в дію наказом ректора.

4.2. Це Положення набирає чинності з моменту його затвердження ректором Університету на підставі рішення Вченої ради університету та є обов'язковим до виконання.

4.3. Підставами для внесення змін і доповнень до цього Положення можуть бути зміни в законодавстві та інших нормативно-правових документах,

4.4. Положення про порядок проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту (ОСК(П)І) для студентів спеціальності «Терапія та реабілітація» (галузь знань «Охорона здоров'я»/«Охорона здоров'я та соціальне забезпечення») у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, оприлюднюється у вільному доступі на сайті Університету за відповідною рубрикою.